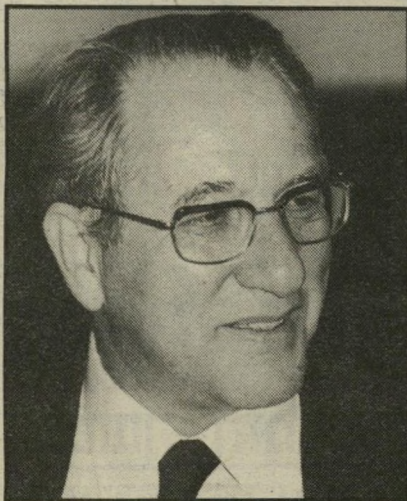

מדינת ישראל נגד מנהלי הבנקים

בתבי-אי-ישראל

מנכ"ל מאיר
בנק המזרחי

יו"ר רקנאטי
בנק דיסקונט

יו"ר גזית
בנק הפועלים

יו"ר יפת
בנק לאומי

עיסקייהבנק בדרך שפגעה בי ניהול התקין של עסקיו, צפוי לשנת מאסר.

בסיסקה הבאה (ג) בנק שעבר על הוראת, סקורת החב"רות לעניין ניהול-הספרים, די נו קנס כספי. כל מורשה-חתימה, שהשתתף בסועל בביצוע העבירה, וכל מי שהיה באותה שעה חבר-דירקטוריון, מנהל-עסקים, חשב ראשי או יחיד של הבנק, צפוי למאסר עד שני תיים, אלא אם כן יוכיח שהעיבירה נעברה שלא בידעו, או שנקט בכל האמצעים לשמירת ההוראות.

ברור שהבנקים מנהלים כיום ספרים שלא כחוק, כי המניות שהן בטוחות הלוואות מופיעות במאזני הבנקים בערכים המנופחים הכובדים,

טחה, בתחזית או ככתב, או בדרך אחר, בידעו — או שהיה עליו לדעת — שהן כוזבות או מטעות, או כי העלמת עובדות מהותיות, וכן: מי שהשפיע בדרכי-תרמית על תנודות-השער של ניירות-הערך, בכך שטען לפני הציבור שהמניות שוות את מחירו וצפויות לעליה כלבר, ושככל מיקרה תמיד יירכשו על-ידי הבנקים או מקורביהם.

לפי חוק החברות אסור לחברה לתת במישרין או בעקיפין סיוע כספי, כהלוואה או בערבות, לשם קניית מניות או בזיקה לקנייה כזו.

בכך שהבנק הילווה כספים לחב"רות-בת או לחברות משולבות, או למי קורבים אחרים, כדי שיקנו את מניו-תיו, כל זה כרי לשמור על מחירו, או להגדילו, בידעו שהמחיר מופרז, כשהביטחון היחיד הוא אותן המניות ששווייהם האמיתי פחות מהסכום שניתן כהלוואה, הוא עבר על סעיף 139 א' לפקודת החברות.

חשוב לציין שבמיקרה זה לא נתקיים חריג של מתן-הלוואה במהלך עסקים רגיל משום שברור שבנק, כי מהלך עסקיו הרגיל, לא יתן הלוואה כנגד ביטחון הנופל בשווייה האמיתי מסכום הלוואה.

הבנקים ומנהליהם ביצעו עבירות על סעיף זה גם כשהלוואות ניתנו ללקוחות לאותן מטרות, כשהביטחון היחיד הלוואה הוא המניות בעלות המחיר המנופח.

המישטרה יכולה לגלות בנקל שב"הרבה מיקרים ניתנו הלוואות בתנאים מועדפים, מבחינת ריבית והערבות אחרות, ללא שיעבוד כל המניות — כדי להגביר את תאוצת המכירה ולרחוף את מחיר המניות כלפי מעלה. עבירה על חוק החברות גוררת בעיקבותיה קנס כספי.

אם נשוב לפקודת הבנקים אות' הרי שלפי סעיף 14 ב' (א), חבר-דירקטוריון או מנהל-עסקים של הבנק, אשר בידעו, עשה פעולות שהבנק בדרך ש"פגעה ביכולתו לקיים את התחייבויותיו, דינו מאסר עד ארבע שנים.

בסיסקה הבאה (ב) חבר-דירקטוריון או מנהל-עסקים של בנק, אשר בידעו עשה בי

סעיפי האישום

מכל-אחד בנפרד ואולי כולם יחד תוך קשירת קשר — ידעו כי הם מוכרים ללקוחות ניירות שמחירם עולה עשרות מונים על ערכם האמיתי,

מאת אמנון זכרונ

כלומר ערך הרכוש של הבנק המיוצג על-ידם. הם גם ידעו שהם מסכנים את עצמם קיום הבנקים, מפני שעלול היה להיווצר בכל רגע מצב שבו לא יוכלו לממש את הבטחתם לפרוע את התחייבויותיהם כלפי ציבור המשקיעים. כלומר הבנקים יהיו במצב שבו לא יוכלו להחזיר את הכספים שהושקעו במניות בצירוף הרווח המובטח. על פי חוק ניירות ערך, 1968, צפוי לשלוש שנות מאסר, או קנס כספי, מי שעבר את העבירות הבאות: הניע — או ניסה להניע — אדם לרכוש או למכור ניירות-ערך כהבי

פרשת המניות הנקאיות היא כולה פרשה של תרמית, מבחינה מוסרית, כלכלית ופוליטית כאחת. כפשטות: כאשר מוסד מנפיק מניה, הוא משתף את בעל המניה ברכוש החברה. המניה אינה אלא תעודת בעלות על חלק מרכוש החברה. מחיר המניה כעת ההנפקה צריך להתאים לחלק היחסי ברכוש החברה.

קורה שמניה מאבדת את הקשר הריאלי עם הרכוש שהיא מייצגת, בגלל מישחק של היצע וביקוש ב"כורסה. זה כשלעצמו חוקי. אבל כאשר החברה עוסקת בתרגילים כדי להגדיל באופן מלאכותי ומניפולטיבי את מחיר המניה, עד שאין כל קשר בין מחיר המניה והרכוש שהיא מייצגת, נכנס יסוד של תרמית. כאשר עושים זאת בנקים שמנהליהם יודעים בעליל שמי חר המניה בשוק אינו משקף את ה"כוש הריאלי, זוהי תרמית חמורה. כא"שר פקודי הבנק דוחפים את המניות לידי לקוחות תמימים, בהשראת המנ"לים שלהם, הרי התרמית היא כפולה ומכופלת. וכאשר מדובר על מיליארדי דולארים, וזה מגיע לאסון לאומי — התרמית וועקת לשמיים.

אין צורך בשום ועדת-חקירה. מינוי ועדה בא להשיג מטרות שליליות בלבד: לרחות את כל העניין עד עבור זעם הסערה הציבורית, לה"ציל את מנהלי-הבנקים ואת הפקידים הבכירים, להטביע את כל העניין בים של מילים.

אין זה פלא שכל האשמים בירכו השבוע על ההחלטה להקים ועדה. רווח להם. העניין נדחה — ובינתיים יבואו סערת אחרות ושערוריות חד"שות, שישכיחו את שערורית ה"מיליארדים.

אין צורך בוועדת-חקירה, מפני שאפשר להגיש כתבי-אישום נגד כל המעורבים בפרשה, מלבד שרי-האוצר הנהגים מחסינות פרלמנטרית. להלן א"פרט את פרטי-האישום בכתבי-אישום אפשרי.

חוזי מזה מוסמכים הנגיד או המפ"קחת על הבנקים, לפטר את מנהלי-הבנקים, כפי שאראה להלן.

מעבר לזה מתעוררת השאלה אם אין צורך להלאים את הבנקים, אחרי שמשלם המיסים אולץ לקבל על עצמו את חובות המיליארדים שהמדינה התחייבה לכסות.

תקדים בין-ציון: בית-המישפט פסק!

קעותיו... על הבנק להמעיט במתן הלוואות למנהלים ולפקידיו, מהטעם שהלוואות כאלה לא יבדקו במידת ההקפדה הדרושה.

ברור שבחודשים יוני-יולי 1974 לא היה הבנק מסוגל לסלק את חובותיו השוטפים. אז פנה לבנק-ישראל בבקשת עזרה על-ידי מתן הלוואה. נגיד בנק-ישראל דחה את הבקשה — וכך הגיעו הדברים לתפיסת הבנק על ידי בנק-ישראל.

קובע בית-המישפט: בנקאי זהיר, חובתו היא לנקוט באמצעים כדי שהבנק שלו יוכל לעמוד גם בימי רוח סערה בלתי מצויים... כבר היו דברים מעולם שעשרי הבורסה ירדו ירידה פיתאומית... מה שקרה במועל לא היה מחוץ לגדר ציפיה סבירה של בנקאי זהיר... המעורר שיחק במישחקי-מזל להיתסם בעת ירידת המחיר...

השאלה הפשוטה היא מדוע לא יחול דין שווה על כל מנהלי-הבנקים, מדוע לא ייבחנו מעשיהם בא"מות-המידה שנקבעו בפסק-הדין שניתן בעניין יחז"שע ב"ציון, בעבר מנהל בנק ארץ-ישראל בריטניה, שהורשע ונדון לתקופת מאסר ממושכת!

באמצע שנות ה-70 דן בית-המישפט העליון בעירעור שהוגש על-ידי המדינה נגד הבנקאי יהושע ב"ר-ציון, ועירעור שכנגד שהוגש על-ידי ב"ר-ציון.

בית-המישפט קבע שלא רק אי-כוש מאזני קבוע אם חברה נמצאת במצב של פשיטת-רגל, אלא גם חוסר זיילות די בו כדי להביאה עד למצב כזה. בית-המישפט הוסיף שמתקבל על הדעת שא"י כושר פירעון במובן חוסר זיילות מהווה, כשהוא לעצמו, עילה למתן צו-פירוק. חברה שאינה מסוגלת לשלם את חובותיה, פירוש הדבר שאינה יכולה להמשיך בעסקיה... כך, ובית-השאת בעיסקי בנקאות, המבוססים על קבלת פיקדונות מן הקהל.

הוסיף בית-המישפט העליון: ההנחה היא שלא כל המפקידים ידרשו את הכספים בעת ובעונה אחת, כל עוד נשמר אמונם ביכולת הבנק לעמוד בהתחייבויותיו. אבל כאשר אמון זה מתערער, עלול הבנק להגיע עד מהרה למצב של סגירת שעריו. כלומר של פשיטת-רגל... בנק חייב להימנע מעס"קים סמפולטיביים, העלולים לסכן את כספי המפ"קידים... בנק מצווה על מדיניות של פיזור הש"

גילוי: בכירים הזהירו!

על-פי מידע פנימי חסוי שברשותי הרי שבכל בנק, מה-בנקים שבהסדר, היה לפחות צדיק אחד בסדום, שהתריע בפרוטוקול כנגד הוויסות המ"ניפולטיבי.

הדברים נאמרו במפורש בשיחות הנחלה במשך זמן, גם כאשר האווירה הכללית בע"י בוד היתה רגועה, והמניות רצו כלפי מעלה.

הדברים הבוטים נדחו ולא זכו בהתייחסות רצינית. חובה על הנהלות הבנקים למרס פרוטוקולים אלה, כך יתגלו צדיקי הבנקים וכך יתברר שטענות המנהלים, כי אילו הם לא ידעו על מה שעלול להתרחש בבורסה, הן זריזות-חול בעיניים.